

OAMENII MOLDOVEI MELE



ION CIOCANU

CHIȘINĂU 2015

Criticul și istoricul literar, teoretician al literaturii, poetul, prozatorul, publicistul, specialistul în cultivarea limbii Ion Ciocanu s-a născut la 18 ianuarie 1940 în familia de țărani Mihalache și Catinca Ciocan(u), din s. Tabani, Briceni.

După absolvirea școlii medii din satul natal, devine student la Facultatea de Istorie și Filologie a Universității de Stat din Moldova, specializându-se în limba și literatura română (1957-1962). În această perioadă, participă activ și, un timp, conduce cercul științific studentesc de literatură și folclor.

Urmează doctorantura, perioadă în care studiază problema conflictului artistic în proza contemporană. În 1965, susține teza de doctorat, editată ulterior în volum (*Caractere și conflicte*, 1968).

În 1972 devine redactor, mai târziu – redactor superior, șef-adjunct de redacție la Editura „Cartea moldovenească”.

În 1987 este ales membru al Consiliului, ulterior secretar al Comitetului de conducere al Uniunii Scriitorilor. În anii ce urmează activează ca director al Editurii „Literatură artistică” (1988-1993), director general al Departamentului de Stat pentru funcționarea limbilor (1993-1994), redactor, apoi șef de secție la săptămânalul „Glasul Națiunii” (1994-1997).

În 1996 își începe activitatea în cadrul Grupului editorial „Litera” în calitate de redactor-coordonator al colecției „Biblioteca școlarului”, fiind numit în 1997 redactor-șef. Din 1990 este colaborator și membru al colegiului de redacție al revistei „Limba Română”. Face parte din consiliul director al Casei Limbii Române din Chișinău. În 2001 se angajează ca cercetător științific la Institutul de Literatură și Folclor al Academiei de Științe din Moldova.

Începe să publice articole și poezii în almanahul „Glasuri tinere”. Debutează editorial în 1965 cu o culegere de proze scurte *Fereastră deschisă*, după care urmează volumele de nuvele *Floare rară* (1972), *Mijlocul verii* (1975) și cărțile de versuri *Poeme de dragoste* (1993) și *Alte poeme de dragoste* (1995).

Domeniul predilect și dominant în activitatea sa rămâne, însă, critica literară. Are la activ peste 20 de volume de critică literară, eseuri, publicistică, între care: *Articole și cronici literare* (1968), *Dialog continuu* (1977),

Podurile vieții și ale creației (1978), *Clipa de grație* (1980), *Permanențe* (1983), *Argumentul de rigoare* (1985), *Măsura adevărului* (1986), *Dreptul la critică* (1990), *Literatura română contemporană din Republica Moldova* (1998), *Rigorile și splendorile prozei „rurale”* (2000), *Dincolo de literă* (2002), *Scriitori de ieri și de azi* (2004), *Nevoia de vase comunicante* (2006), *Salahorind* (2008), *Cărțile din noi* (2011) ș. a.

Ion Ciocanu desfășoară o activitate prodigioasă de cultivare a limbii prin volumele: *Atât de drag...: microeseuri de dragoste pentru cuvânt* (1995), *Zborul frânt al limbii române* (1999), *Realitatea în cuvânt și cuvântul în realitate* (2003), *Conștientizarea greșelii* (2003), *Temelia nemuririi noastre* (2005), *Efortul salvator* (2006) ș. a.

Membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova (1972) și din România (2002).

Activitatea sa științifică și literară este înalt apreciată. I s-a acordat Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova (1999, 2000, 2006, 2009) pentru cărțile *Literatura română contemporană din Republica Moldova*, *Dincolo de literă*, *Nevoia de vase comunicante*, *Zborul frânt al limbii române*; Premiul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” (1995) pentru cartea *Atât de drag*; Premiul la concursul „Cartea de top” din cadrul Salonului Național de Carte (Chișinău, 2002) pentru culegerea de articole și recenzii *Temelia nemuririi noastre*; Premiul Pro Didactica al Ministerului Culturii (2009).

În 1990 i se conferă Titlul Onorific „Om Emerit”. Este decorat cu Ordinul „Gloria Muncii” (1996) și Medalia „Mihai Eminescu” (2000), Ordinul Republicii, Medalia „Dimitrie Cantemir” (2010) .

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

Atât de drag...: microeseuri de dragoste pentru cuvânt / Ion Ciocanu. – Ch.: Făt-Frumos, 1995. – 152 p.

Cărțile din noi: articole, studii, cronici literare / Ion Ciocanu. – Ch.: Pontos, 2011. – 308 p.

Conștientizarea greșelii / Ion Ciocanu. – București; Ch.: Litera Internațional, 2003. – 393 p.

Darul lui Dumnezeu: Tablete de cultivare a limbii. Medalioane despre cultivatori ai limbii române și un interviu / Ion Ciocanu; pref.: Grigore Grigorescu. – Ch.: [s. n.], 2009. – 296 p.

Dincolo de literă: (incursiuni critice în procesul literar contemporan) / Ion Ciocanu. – Timișoara: Augusta, 2002. – 256 p.

Fagurele și noi: tablete de cultivare a limbii / Ion Ciocanu. – Ch.: [s. n.], 2013. – 152 p.

Literatura română contemporană din Republica Moldova / Ion Ciocanu. – Ch.: Litera, 1998. – 440 p.

Nevoia de vase comunicante sau cartea între scriitor și cititor / Ion Ciocanu. – Ch.: Linadi; Phoenix, 2006. – 480 p.

Poeme de dragoste / Ion Ciocanu. – Ch.: Hyperion, 1993. – 136 p.

Realitatea în cuvânt și cuvântul în realitate: articole și eseuri de cultivare a limbii și de socio-lingvistică / Ion Ciocanu. – Ch.: Epigraf, 2003. – 148 p.

Salahorind...: Articole, cronici, portrete și medalioane literare. Eseuri răzlețe / Ion Ciocanu. – Ch.: Phoenix, 2008. – 283 p.

Scriitori de ieri și de azi / Ion Ciocanu. – București; Ch.: Litera Internațional, 2004. – 460 p.

Zborul frânt al limbii române / Ion Ciocanu. – Ch.: Garuda-Art, 1999. – 296 p.

Referințe critice

Ion Ciocanu: biobibliogr. / alcăt.: Ion Ciocanu; Bibl. Mun. „B. P. Hasdeu”; Centrul de Informare și Documentare „Chișinău”. – Ch.: Museum, 2005. – 252 p.

Busuioc, Nicolae. Nevoia de vase comunicante // Busuioc, Nicolae. Basarabia de suflet: lecturi și dialoguri esențiale. – Ch., 2010. – P. 24-26.

Cimpoi, Mihai. Perioada postbelică: rătăcirii dogmatice și întoarcerea la Ithaca...: Drama criticii și istoriei literare // Cimpoi, Mihai. Istoria literaturii române din Basarabia: compendiu. – București; Ch., 2003. – P. 406-425.

Cuzuioc, Ion. Ion Ciocanu, un cititor cu condeiul în mână // Cuzuioc, Ion. Lume, lume/. – Ch., 2006. – P. 224-227.

Furdui, Galina. Exceptând parabola sofisticată // Furdui, Galina. Tangențe policrome: Eseuri. Portrete. Creionări. – Ch., 2009. – P. 128-129.

Răileanu, Vitalie. „Manopera” conceperii unei lecturi // Răileanu, Vitalie. Chei pentru labirint: (cronici literare, recenzii, prezentări). – Ch., 2009. – P. 128-134.

Zbârciog, Vlad. Ion Ciocanu / Vlad Zbârciog // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia: 1812-2010. – Ch., 2010. – P. 143-145.

Referințe

Ion Ciocanu este un filolog în sensul clasic al termenului, fiind în egală măsură un literat de anvergură (critic și istoric literar) și un lingvist pasionat (un harnic și competent cultivator al normelor literare române), un talent recunoscut în mediul sociumanistic și cultural basarabean, unul dintre cei mai prestigioși și mai fertili mânuitori de condei...

Antol Ciobanu

[Ion Ciocanu] este, indiscutabil, o conștiință critică lucidă, capabilă de a delimita esențialul și de a refuza accidentalul și valoarea falsă.

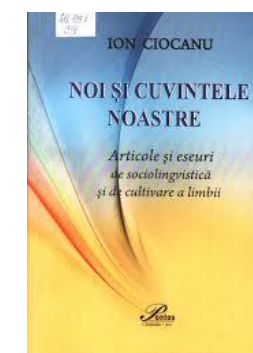
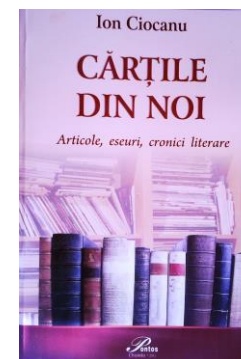
Mihai Cimpoi

Criticul literar Ion Ciocanu e unul prolific, prezent de multă vreme în mai toate publicațiile de la noi, spirit neobosit, preocupat de problemele de estetică, de aspectul teoretic al literaturii, un critic aflat mereu în căutarea „argumentului de rigoare”.

Arcadie Suceveanu

Ion Ciocanu încearcă să deschidă toată literatura noastră ca pe o carte, prezentându-ne-o filă cu filă, ca noi să aflăm că ea nu se limitează la două, trei nume și să ne alegem autorii pe care-i vom îndrăgi. Cronicarul posedă un limbaj simplu, dar convingător, ce ne face să înțelegem că mai întâi de toate el însuși a trăit intens emoțiile și sentimentele autorilor despre care ne vorbește.

Aurel Corlăteanu



*Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban*